

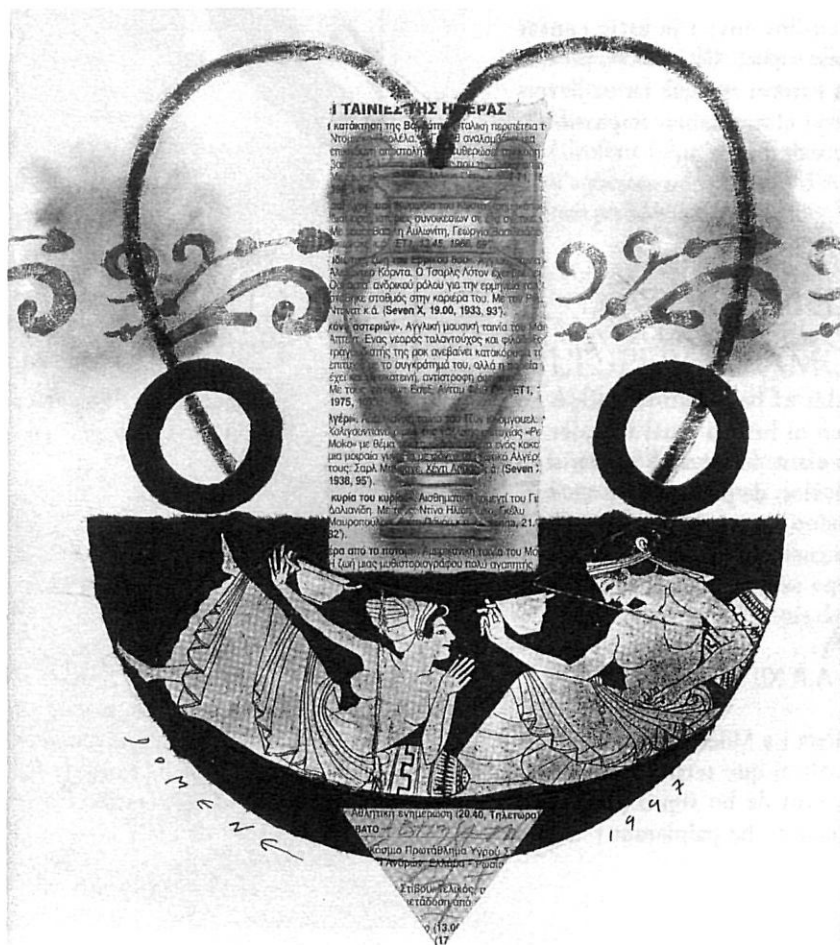
Les últimes lletres

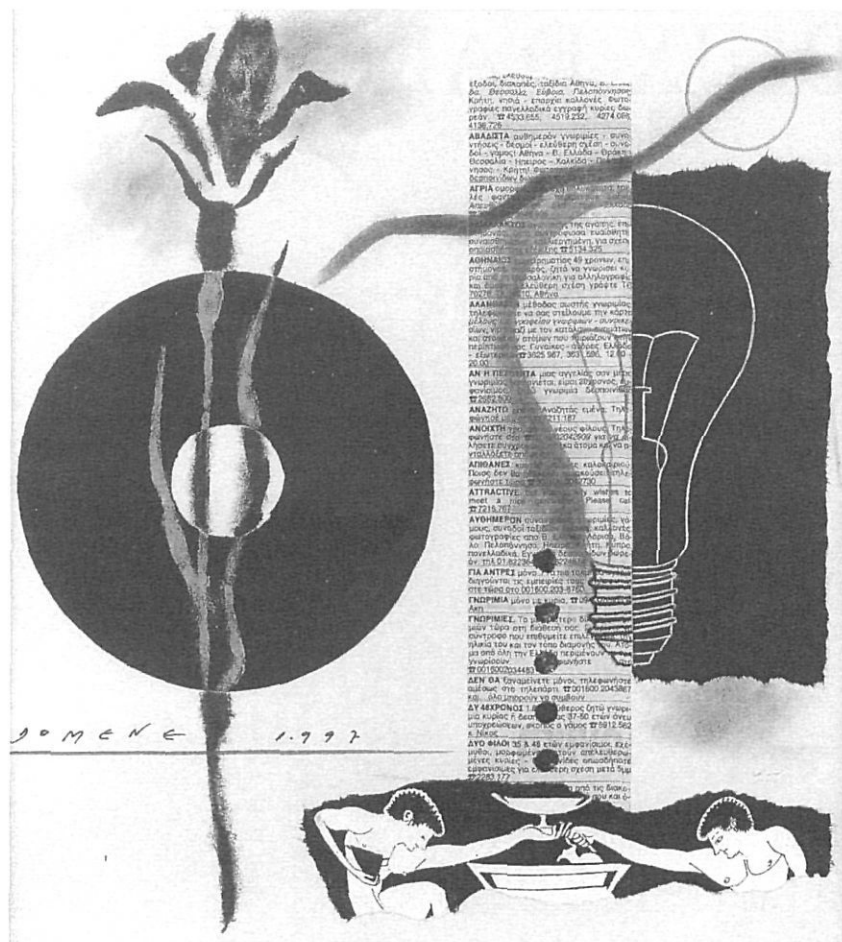
DÉUS I HEROIS DE LA MITOLOGIA

ANGLADA, Maria Àngels.
Relats de mitologia. Els déus.
Relats de mitologia. Els herois.
Edicions Destino. Barcelona, 1996.

Crec que després de la lectura d'aquests dos volums de relats de mitologia al lector li queda clar que la intenció que els ha motivat és la de servir d'introducció als principals mites clàssics per al màxim nombre possible de persones. Aquesta circumstància és el primer mèrit que cal apuntar a Maria Àngels Anglada. Aquests dos llibres no són un exemple del que qualsevol lector sap que ocorre sovint: a les contraportades se'ns vol vendre el que els autors haurien volgut que hagués estat el llibre, no el que, un cop l'hem llegit, descobrim que és. Tanmateix, com els passa a tots els escriptors, deixant a part els genis, la materialització del projecte

sempre és, com a mínim, una mica menys bona que la idea que l'ha motivat. S'ha dit que allò que separa l'escriptor del somiatruites amb pretensions de gran autor és que el primer és prou valent per resignar-se a veure com les grans idees que té, potser no tan bones com les del somiatruites, posades sobre paper gairebé sempre esdevenen normaletes o poc més. De la valentia d'Anglada, que des de fa molts anys continua en la forja de l'escriptura, se'n deriva una altra virtut d'aquests relats: es nota que estan fets amb el que s'ha convingut d'anomenar 'ofici', el que també podria dir-se'n 'estil propi'. Un element clau per a l'assoliment d'un objectiu en literatura és tenir clar quin ha de ser el to de la veu narrativa. El d'aquest llibre està perfectament dibuixat, fins i tot ens fa fàcil imaginar el retrat robot de la imatge que podria encarnar l'emissor dels relats. El to s'assembla molt al que faria servir una d'aquelles àvies ideals a l'hora d'explicar contes a la vora del foc. Aquesta imatge, per a mi, és molt adequada per veure que els escoltadors imaginaris de les paraules de la veu narrativa, els que Anglada devia tenir presents quan escrivia, podrien ser els posseïdors d'ulls joves embadalits, també i

és clar, idealitzats com a lectors abstractes, però probablement personificats en els seus propis néts, als quals dedica el primer dels llibres. Prova de l'ús d'aquest registre de conversa que l'autora vol imitar són, per exemple, les al·lusions directes al lector: «¿Fem un viatge en el temps?», (p. 35, *Els déus*); i recórrer a les típiques frases: «Però això ja és una altra història...» (p. 37, *Els déus*) o «Deveu recordar que», (p. 25, *Els herois*).

Així doncs, el to general del llibre està molt ben aconseguit si es té en compte que es tracta d'un recull de proses dirigit principalment als joves. Una altra virtut del text que m'agradaria destacar és l'habilitat que té l'autora per interpolar dades del que s'anomena cultura general, alienes a la mitologia. Per exemple, en el volum dedicat als déus, a propòsit de l'Olimp, ens fa saber quins van ser els primers homes que van posar els peus al capdamunt d'aquesta mítica muntanya: «l'any 1913, dos alpinistes suïssos, Fred Boissons i Daniel Baud-Boby, van aconseguir d'escalar l'Olimp, amb un guia grec, de la comarca» (p. 103, *Els déus*).

Pel que fa a la demostració que aquesta és una obra humana, que com totes és millorable, comentaré que, en un aspecte, l'opció de l'autora és equiparable a la del porter d'aquell joc que es juga amb dos peus i traspasa milions de caps, que davant d'una centrada perillosa que el fa dubtar de si sortir a interceptar la pilota o no moure's d'on és, decideix sortir a mitges, com si el que li importés fos veure el gol millor que ningú. Anglada surt no resolent, ni cap a un cantó ni cap a l'altre, la disjuntiva eterna de qui recupera els mites clàssics: adaptar-los o no adaptar-los als temps actuals. La seva tendència principal és adequar el que explica als esquemes d'avui; així, té molta cura a no crear

eventuals conflictes relacionats amb el desencaix entre les creences catòliques i les dels antics grecs («Els morts, als temps dels grecs, anaven al món de sota terra, a l'Hades», p. 28, *Els déus*), i una notable sensibilitat per potenciar els aspectes ecològics de la mitologia tractada. Ara bé, la voluntat d'adequació als nostres temps s'obvia quan es tracta de suavitzar el flagrant sexisme d'alguns passatges: «Un déu tan important no en tenia prou de tenir només una esposa, encara que fos la divina Hera, molt alta i ben plantada», p. 16, *Els déus*; o «Una divinitat tan poderosa, un déu tan treballador com Hefest, mereixia una bella esposa, ja que Afrodita l'havia deixat», p. 42, *Els déus*.

En uns llibres pensats per cridar l'atenció del gran públic, com en aquest cas, és bo de comentar la cura que s'ha tingut en editar-lo. Si es té en compte quina és la primera impressió que es dona al lector, que des de fa molts anys ens diuen a la TV que és la que compta, Edicions Destino ha fet un bon treball: el format escollit, la tapa dura, el cos de lletra, el disseny de pàgina i les il·lustracions de Carme Peris són de lloar. Això no obstant, aquesta primera impressió, un cop es coneixen més a fons els volums i s'adverteix que hi ha un excessiu nombre d'errades tipogràfiques, es transforma en legítima lamentació fruit d'adonar-se que unes edicions que podien haver estat modeliques no ho són per errors ben evitables.

Però bé, la conclusió és, sens dubte, que el que cal és felicitar l'autora per l'encertada iniciativa de difusió de la mitologia clàssica que ens ofereix en aquests llibres.

Josep Agustí